

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Уманський національний університет садівництва
Освітня програма	60573 Аграрне підприємництво та агротрейдинг
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

11.12.2024 р.

Справа № 2272/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 07.1 "Управління та адміністрування" у складі:

Шалімова Наталія Станіславівна – головуєчий,

Антонюк Олена Ростиславівна,

Бачо Роберт Йосипович,

Вагонова Олександра Григорівна,

Загірняк Денис Михайлович,

Залуцька Христина Ярославівна,

Коваленко Юлія Михайлівна,

Кузьмак Олена Миколаївна,

Лаврененко Валентина Віталіївна,

Люта Ольга Василівна,

Фесенко Валерія Валеріївна,

Шевченко Інна Юріївна,

за участі запрошених осіб:

Мальований Михайло – представник ЗВО,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Уманський національний університет садівництва
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	60573
Назва ОП	Аграрне підприємництво та агротрейдинг
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (далі ОП) запроваджено в УНУС у 2021 р. в рамках спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Останні зміни, внесені до стандарту ВО за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» (далі Стандарт ВО), враховані у редакції ОП 2024 року. В опис ОП не додано розділ щодо вимог до осіб, які можуть вступати на навчання для здобуття освітнього рівня магістр (розділ 3 чинного Стандарту). Склад та формулювання ЗК, СК та ПРН за ОП, що акредитується, відповідають ЗК, СК та результатам навчання, визначеним Стандартом ВО. В ОП 2024 р. додано ПРН12 «Вирішувати проблемні питання та приймати управлінські рішення у сфері аграрного підприємництва та агротрейдингу», досягнення якого забезпечують ОК3, ОК4, ОК6, ОК7, ОК8, ОК10, ОК12, ОК13.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета освітньої програми (ОП) відповідає спеціальності 076. ГЕР підтримує зауваження ЕГ щодо наявності розбіжностей між формулюванням мети у відомостях самооцінювання (ВСО) та самій ОП. Фокус на аграрний сектор пояснюється спрямуванням діяльності УНУС. Ключові цілі ОП узгоджуються з місією університету, викладеною у Стратегії розвитку УНУС на 2020–2025 роки, яка передбачає інноваційну освітню та наукову діяльність.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Розробниками ОП є кафедра підприємництва за участі роботодавців і здобувача Д. Солоненка.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ОП розроблена з урахуванням тенденцій ринку праці та спеціальності. УНУС відзначає попит на фахівців через участь роботодавців у Ярмарках вакансій і запити на працевлаштування студентів. Гарант і члени групи наголошують на

важливості аграрного сектору для економіки, що стало основою для створення ОП. При розробці враховано регіональні програми розвитку та досвід провідних ЗВО України й закордону. Вивчено програми НУБіП, КНЕУ, Львівської політехніки, а також університетів Польщі та Болгарії.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг даної ОП складає 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам, визначеним у Законі України «Про вищу освіту» (ст. 5 п. 5) та Стандарті ВО за спеціальністю 076 для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей за Стандартом ВО, складає 66,0 кредитів ЄКТС (73,3%), обсяг дисциплін за вибором – 24,0 кредити ЄКТС (26,7%), що відповідає Закону України «Про вищу освіту» (ст. 62 п. 15). Обсяг ОП, спрямований на забезпечення компетентностей, визначених Стандартом ВО, відповідає вимогам Стандарту ВО.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

НП за ОП є структурованим за 3 семестрами та за розділами обов'язкових і вибіркових дисциплін. Виробничу практику та підсумкову атестацію включено у загальний перелік обов'язкових ОК професійної підготовки, тобто у НП практична підготовка і атестація здобувачів не виділено в окремі розділи. Структурно-логічна схема (п. 2.2 ОП) дає уявлення про розподіл ОК за курсами, семестрами та за розділами гуманітарної і професійної підготовки. Наочне представлення логічної взаємопов'язаності ОК відсутнє. Аналіз РП дає можливість встановити взаємопов'язаність ОК. ГЕР підтримує зауваження ЕГ щодо наявності неточностей у встановленні взаємозв'язків між окремими ОК. У складі СК і ПРН ОП передбачено СК6 та ПРН12, які фокусуються на вирішенні проблем і прийнятті управлінських рішень у сфері аграрного підприємництва та агротрейдингу. Згідно з Матрицею відповідності, ПРН12 забезпечується кількома освітніми компонентами (ОК3, ОК4, ОК6, ОК7, ОК8, ОК10), що підтверджено у робочих програмах. ГЕР підтримує зауваження ЕГ щодо того, що аналіз назв тем і їх описів у РП для ОК3, ОК7, ОК10 не дає зрозумілого уявлення, як саме ці компоненти сприяють досягненню ПРН12.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Об'єкт вивчення ОП сформульовано як "сукупність продуктивних сил, виробничих (економічних) відносин, система економічних, соціальних і організаційних відносин у сфері підприємництва, сфера торгівлі як цілісна соціально-економічна система та складові її організаційної структури". Теоретичний зміст предметної області згідно ОП: глобальна економіка, сучасні економічні теорії, методологія наукових досліджень, методика викладання дисциплін економічного циклу, теорія економічного розвитку, теорія підприємництва, теорія управління, теорія аналізу, теорія систем. ГЕР не підтримує висновок ЕГ, що об'єкт вивчення та теоретичний зміст предметної області сформульовано без орієнтації на галузь підприємництва і торгівлі, проте відмічає наявність розбіжностей з Стандартами за спеціальності (чинним та попереднім) та відсутність належного пояснення з боку ЗВО, а також відмічає об'єкт вивчення та теоретичний зміст предметної області більше відповідають спеціальності 051. Зауваження, викладені у відповіді ЗВО на звіт ЕГ щодо цих розбіжностей полягають у тому, що "Університет визнає даний недолік, але він був спричинений короткими термінами внесення змін до уже затвердженої ОПП унаслідок прийняття змін до стандарту", що не повністю відповідає дійсності, оскільки попередні редакції ОП містили аналогічний опис, натомість попередній Стандарт має аналогічне трактування Об'єкту вивчення та Теоретичного змісту предметної області як і поточний. ГЕР підтримує висновок ЕГ про те, що ОК8 Механізми розвитку АПВ є єдиною обов'язковою дисципліною, яка відображає специфіку ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг».

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Здобувачі за ОП мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію через вибір дисциплін. Вибіркові дисципліни для магістрантів становлять не менше 690 год. (23 кредити), що складає 26,7% від загального обсягу ОП. Вивчення вибіркових дисциплін передбачено у 2 та 3 семестрах, а перелік дисциплін можна знайти у Каталозі елективних дисциплін. Процедура вибору дисциплін для здобувачів є прозорою і зрозумілою: через особистий

кабінет у системі АСУ студенти ознайомлюються з переліком, описами дисциплін і вибирають професійні та загальноуніверситетські дисципліни. Крім того, здобувачі мають можливість обирати теми кваліфікаційних робіт та керівників.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

У рамках ОП передбачено практичну підготовку здобувачів у формі виробничої практики. Ця практика регламентується Положенням про організацію практичної підготовки в УНУС та Положенням про організацію практики та стажування студентів за кордоном. Виробнича практика займає 12 кредитів (8 навчальних тижнів) у 2 семестрі і забезпечує формування всіх загальних компетенцій (ЗК) та спеціалізованих компетенцій (СК), а також досягнення програмних результатів навчання (ПРН). Бази практики зазначені на сайті кафедри. ГЕР відмічає відсутність відповіді ЗВО на зауваження ЕГ щодо і рекомендує надати роз'яснення щодо сформульованих зауважень до нормативного забезпечення виробничої практики на ОП

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

У рамках ОП соціальні навички (soft skills) такі як комунікація, адаптація, відповідальність та наполегливість формуються через загальні компетентності (ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5), що досягається через обов'язкові освітні компоненти та методи навчання, зокрема групову роботу та участь у науковому гуртку.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Обсяг ОП, що складає 90 кредитів ЄКТС, відповідає вимогам законодавства та фактичному навантаженню здобувачів. З них 66 кредитів відведено на обов'язкові ОК, а 24 — на вибіркові ОК. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу, обсяг навчального часу в одному кредиті ЄКТС становить не менше 8 годин. Частка аудиторних занять складає 27,8%, що відповідає вимогам до самостійної роботи (72,2% загального навчального часу). Структура навчального навантаження та самостійної роботи здобувачів відповідає програмним результатам навчання та підтримує належну академічну успішність

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

На ОП, що акредитується, дуальна форма здобуття освіти не реалізується.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

В ОП сформовано ОК, які орієнтовані на досягнення цілей сталого розвитку до 2030 року. Зокрема: ціль 4: Якісна освіта досягається через всі ОК; ціль 9: Інновації та інфраструктура досягається через ОК 3, ОК 2 та наукову діяльність здобувачів; ціль 8: Гідна праця та економічне зростання досягається через ОК 4, ОК 5, ОК 6 та ОК 11.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання до УНУС публікуються на офіційному сайті університету, оновлюються щорічно відповідно до законодавчих змін. Всі нормативні документи щодо вступу доступні в окремій вкладці «Вступнику», а також на сторінці «Вступна кампанія», де подано детальну інформацію щодо реєстрації на ЄВІ/ЄФВВ, підготовки мотиваційного листа, списків для зарахування, рейтингів та наказів. УНУС також проводить Дні відкритих дверей як онлайн, так і офлайн. Під час вступу здобувачі отримують консультаційну підтримку, а також є можливість подати апеляцію відповідно до встановленої процедури. Інформація для абітурієнтів є доступною, пропонуються послуги онлайн-консультацій. Всі правила є чіткими, прозорими і не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Вступ на ОП передбачає здачу ЄВІ та ЄФВВ. Спеціальними умовами вступу, визначеними Правилами прийому, передбачено можливість участі у конкурсному відборі на навчання за результатами співбесіди з іноземної мови замість ЄВІ та фахового іспиту замість ЄФВВ. На вкладці «Вступна кампанія» розміщуються програми вступних випробувань у вільному доступі. Вступникам пропонується 50 тестових завдань у системі Moodle та оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів, мінімальний бал становить 100. Співбесіда з іноземної мови передбачає здачу англійської/німецької/французької мови за допомогою тестового контролю, де пропонується 30 тестових завдань та оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів за допомогою таблиці переведення балів. Вступники допускаються до конкурсному відбору на місця державного або регіонального замовлення та можуть бути переведені або рекомендовані на такі місця в разі наявності балу не менше 130.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Визнання результатів навчання в УНУС необхідним чином унормовано та регулюється низкою положень. Для переведення результатів навчання створюється комісія, яка порівнює навчальні програми та академічні довідки. Визнання здійснюється з використанням ЄКТС. Здобувачі можуть подати апеляцію до ректора УНУС у разі незгоди з рішенням комісії, яка розглядає апеляцію протягом 10 робочих днів. Випадків перезарахування на ОП ще не було.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній/інформальній освіті, регламентується відповідним Положенням УНУС, яке доступне на сайті та яким передбачено, що визнання можливе для дисциплін, що викладаються з другого семестру, і не може перевищувати 25% від загального обсягу. Для цього створюється предметна комісія, яка оцінює дисципліни та приймає рішення про зарахування. Здобувач має право оскаржити рішення до апеляційної комісії. Випадків визнання результатів навчання, здобутих у неформальній/інформальній освіті, на ОП не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес за ОП відповідає Закону «Про вищу освіту» і базується на нормативній базі УНУС, включаючи «Положення про організацію освітнього процесу». Викладання здійснюється у різних формах: лекції, семінари, кейс-методи, інтерактивні заняття, з використанням дистанційної платформи Moodle. Перевага надається студентоцентрованому та проблемно-орієнтованому підходу з дотриманням академічної свободи. Здобувачам надається вибір тем досліджень і наукових керівників, а також можливість брати участь у наукових заходах і зустрічах із роботодавцями.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Інформування здобувачів про організацію навчального процесу здійснюється через сайт УНУС, сторінку кафедри, інформаційний пакет ЄКТС, а також через публікацію робочих програм та силабусів. Проект ОП доступний для обговорення на сайті відділу моніторингу якості освіти, а силабуси містять ключову інформацію про дисципліни та знаходяться у відкритому доступі. Викладачі на початку семестру ознайомлюють студентів із цілями, завданнями та методами викладання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Поєднання навчання та досліджень в ОП забезпечується через науково-дослідну роботу, звіти з практики та кваліфікаційні роботи. Здобувачі отримують додаткові бали за участь у наукових заходах, публікаціях та конкурсах. На кафедрі функціонує студентський науковий гурток, де здобувачі обговорюють результати своїх досліджень і

планують подальшу роботу. Здобувачі беруть участь у Всеукраїнських конкурсах, олімпіадах, конференціях і семінарах, що сприяє розвитку їх наукових компетентностей.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

В УНУС щорічно оновлюють зміст освітніх компонентів на основі сучасних досліджень та практик, за ініціативою стейкхолдерів, гаранта ОП і НПП. Викладачі регулярно проходять міжнародні стажування (Польща, Німеччина) та тренінги (НУБіП), використовуючи набуті знання у викладанні дисциплін. Університет підтримує підвищення кваліфікації через співпрацю з партнерами та створення сприятливих умов.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Міжнародна діяльність УНУС базується на Стратегії інтернаціоналізації (2022–2027) та координується Центром міжнародної освіти та співпраці. Університет бере участь у понад 10 міжнародних проєктах (TEMPUS, SUAFRI-EPC, GUMLog тощо) і впроваджує академічну мобільність для студентів і викладачів. Студенти проходять закордонну практику, регламентовану окремим положенням. У межах ОП проводяться гостьові лекції, а в РПНД представлено англomовну літературу та матеріали.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів в УНУС регулюється низкою положень, зокрема Положеннями про організацію освітнього процесу, академічну успішність та проведення контролю за допомогою дистанційних технологій. В оцінюванні використовується Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС), за якою оцінки виставляються за 100-бальною шкалою. Контроль передбачає поточний, модульний та підсумковий етапи. За навчальним планом, екзамен або залік складаються з 70 балів за поточний і модульний контроль та 30 балів за підсумковий контроль. Залік надається за результатами поточного контролю. Також за наукову роботу (участь у конкурсах, публікаціях, наукових проєктах) можуть нараховуватись до 10 балів. Тестування та підсумковий контроль здійснюються через платформу Moodle, з можливістю дистанційного доступу. Студенти допускаються до екзамену, якщо набрали більше 35 балів. Інформування студентів щодо оцінювання відбувається на першому занятті, що дозволяє чітко визначити критерії та методи оцінювання для кожної дисципліни.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Атестація здобувачів ОП відбувається через публічний захист кваліфікаційної роботи. Захист проходить на засіданні кваліфікаційної комісії, склад якої визначається Положенням про організацію роботи комісії. Комісія складається з фахівців, наукових співробітників, представників роботодавців та адміністрації університету. Кількість членів комісії не перевищує 4-6 осіб. Кваліфікаційна робота перевіряється на плагіат і розміщується в репозиторії УНУС у вільному доступі.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Контрольні заходи регулюються відповідними положеннями та здійснюються за допомогою дистанційних технологій. Здобувачі можуть повторно скласти завдання за змістовий модуль, якщо набрали менше 60%. До підсумкового контролю допускаються студенти, які набрали більше 35 балів. Апеляція на оцінку подається через комісію, створену наказом ректора. Захист звіту з практики проводиться перед комісією з диференційною оцінкою. Ректорський контроль здійснюється за потребою для перевірки залишкових знань, графік затверджується деканом.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації

освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

УНУС використовує системний підхід до академічної доброчесності, що регулюється Кодексом академічної доброчесності, Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності, а також іншими нормативними актами, такими як Порядок встановлення порушень академічної доброчесності та Антикорупційна програма. Для запобігання плагіату кваліфікаційні роботи перевіряються через систему Unicheck, а їх електронні версії публікуються на сайті у публічному доступі. Роботи, що містять значні запозичення, повертаються на доопрацювання. УНУС проводить семінари та тренінги, організує конкурс есе та інші заходи для розвитку академічної доброчесності серед здобувачів.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Академічна кваліфікація НПП, задіяних у реалізації ОП підтверджується їх досягненнями, викладачі проходять підвищення кваліфікації та систематично беруть участь у науково-практичних конференціях, тренінгових заняттях, у т.ч. за кордоном.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав претендентів та об'єктивності. Перевагу мають кандидати з вищим науковим ступенем і вченим званням, значними навчально-методичними та науковими досягненнями. Оголошення про конкурс публікуються в періодичних виданнях та на сайті університету. Процедура є прозорою і зрозумілою.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Формами залучення роботодавців до організації й реалізації освітнього процесу на ОП є: участь стейкхолдерів в обговоренні питань удосконалення ОП, комунікації під час проведення Ярмарку вакансій, виступи на бізнес-форумах, круглих столах, наукових семінарах, організації екскурсій, залученні до організації практики, атестації та проведенні аудиторних занять.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

В УНУС діє система підвищення кваліфікації. Викладачі проходять стажування в провідних університетах та беруть участь у міжнародних програмах. Адміністрація університету стимулює професіоналізм НПП матеріальними та моральними методами, зокрема преміями за наукові досягнення та викладацькі інновації. Преміювання базується на рейтинговій системі оцінювання, а також проводяться нематеріальні заохочення, як грамоти та подяки.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмане забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують

досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Університет має сучасні навчальні корпуси, лекційні аудиторії з мультимедійними проекторами, комп'ютерні класи з ліцензованим ПЗ, лабораторії, спортивні зали, їдальню, кафе та гуртожитки. Фінансовий стан університету є стабільним, оновлення матеріально-технічної бази відбувається через закупівлю на основі заявок від кафедр. Наукова бібліотека університету має 220 місць для читачів, книгосховище на понад 260 тис. томів та функціонує з електронним каталогом, репозитарієм та віртуальними бібліографічними довідками. Університет активно використовує платформу Moodle для дистанційного навчання та «Автоматизовану систему управління НЗ». Студенти та викладачі мають безкоштовний доступ до електронних ресурсів через Wi-Fi у всіх корпусах університету.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Університет забезпечує вільний та безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів і інфраструктури, зокрема у навчальних корпусах є безкоштовний доступ до Wi-Fi, здобувачі та викладачі мають доступ до баз даних Scopus та Web of Science, всі бібліотечні послуги надаються безкоштовно. Створено можливості безкоштовно займатися спортом у секціях з легкої атлетики, настільного тенісу, баскетболу, волейболу, дзюдо, гирьового спорту. Наявні комфортні умови проживання в гуртожитках, медичне обслуговування та доступ до закладів харчування. Університет також надає можливість безкоштовно публікувати наукові роботи у власних виданнях та збірниках конференцій.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

У УНУС створено безпечне середовище для життя, фізичного та ментального здоров'я студентів, функціонують 8 об'єктів укриття з загальною місткістю 2990 місць, включаючи гуртожитки. Приміщення обладнані вогнегасниками та відповідають санітарно-технічним вимогам. Регулярно проводяться інструктажі з техніки безпеки та охорони праці. Безпеку також забезпечує наявність медичного працівника та психологічна підтримка, яку надає практичний психолог університету. Для ментального здоров'я здобувачів проводяться виховні години та вебінари. Здобувачі мають змогу передавати свої скарги через скриньку довіри.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

УНУС забезпечує ефективну підтримку здобувачів через сайт з доступом до навчальних матеріалів, електронного розкладу та регламентуючих документів. Інформація надається через деканат, кураторів та меседжери. Студенти мають доступ до консультаційних годин викладачів і «Путівника для першокурсників». Соціальна підтримка включає стипендії, гуртожитки та пільги для студентів з інвалідністю та малозабезпечених сімей. Стипендіальна комісія визначає розмір допомоги.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

УНУС забезпечує доступність освіти для осіб з обмеженими можливостями. Інфраструктура університету адаптована для таких осіб, діє система супроводу. Віртуальне середовище Moodle та онлайн-доступ до бібліотеки забезпечують можливість дистанційного навчання. Спеціальні групи проводять заняття з фізкультури для таких здобувачів.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

УНУС має політику та процедури для вирішення конфліктних ситуацій, зокрема у випадках сексуальних домагань, дискримінації та корупції. Ці питання регулюються Положенням про попередження та протидію сексуальним домаганням, Правилами внутрішнього розпорядку, а також Антикорупційною програмою університету. В університеті також функціонує Антикорупційна лінія для звернень. Встановлено політику недопустимості порушення етичних принципів, включаючи наклеп та публічні дискусії про особисте життя або академічні якості членів університетської спільноти. Для запобігання булінгу створено спеціальну комісію. ГЕР погоджується з рекомендацією ЕГ щодо доцільності додаткової роз'яснювальної роботи серед здобувачів ОП щодо формальних процедур вирішення конфліктних ситуацій

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

УНУС здійснює моніторинг та оновлення освітніх програм (ОП) згідно з затвердженими положеннями. Процес охоплює збір рекомендацій, оприлюднення проєкту, доопрацювання та затвердження. ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» була розроблена у 2021 році, оновлювалася у 2022–2024 роках з урахуванням стандартів вищої освіти. Порушень у процедурі перегляду ОП не виявлено.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Зворотний зв'язок від здобувачів ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» отримується через щорічні опитування, організовані відділом моніторингу якості освіти спільно з психологічною службою. Результати анкетувань узагальнюються у звіті, який розглядається навчально-методичною радою, а висновки враховуються робочою групою ОП. Органи студентського самоврядування беруть участь у забезпеченні якості освіти через участь у засіданнях, обговорення освітніх потреб та співпрацю з керівництвом.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Відділ моніторингу якості освіти проводить анкетування роботодавців і формує щорічні звіти. ГЕР підтримує рекомендацію ГЕР щодо надання більш детальної інформації про пропозиції стейкхолдерів у контексті безпосередньо ОП.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

В університеті функціонує Центр професійно-кар'єрної орієнтації та доуніверситетської підготовки, який співпрацює з випускниками, організовує зустрічі, надає інформацію про працевлаштування та узагальнює дані щодо їхнього кар'єрного шляху, діє Асоціація випускників та друзів УНУС, яка об'єднує випускників, що завершили навчання понад п'ять років тому. Зв'язки з недавніми випускниками підтримуються через кафедру та деканат, проводиться онлайн-опитування випускників з метою збору даних про їх працевлаштування, а кафедра запрошує випускників до участі в освітньому процесі (майстер-класи, тренінги). На кафедрі ведеться база відгуків випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Університет має систему забезпечення якості освіти, що включає вертикальні та горизонтальні компоненти. Вертикальна система охоплює всі рівні від викладачів до ректора, а горизонтальна — відділ моніторингу якості освіти, який відповідає за наявність методичних матеріалів у Moodle, академічну доброчесність і анкетування учасників освітнього процесу. Результати анкетування використовуються для внесення змін до змісту ОП. ГЕР рекомендує здійснити внутрішній аудит системи забезпечення якості Університету для оцінювання її слабких місць, виявлення можливостей для покращання та розробити механізми швидкого реагування на недоліки в ОП

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитаційна експертиза освітньої програми «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» магістерського рівня раніше не проводилась. При удосконаленні ОП враховані рекомендації з акредитацій інших освітніх програм УНУС, а також розроблені рекомендації для гарантів ОП від відділу моніторингу якості освіти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Чинні нормативні акти УНУС, що регламентують забезпечення якості освіти, створюють передумови для формування культури якості. Якість освітнього процесу в УНУС визначається через систему рейтингування НПП і здобувачів, культуру академічної доброчесності та систему управління університетом. ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ щодо необхідності посилення залучення роботодавців, випускників та здобувачів до процедур забезпечення якості та удосконалення ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг».

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права та обов'язки учасників освітнього процесу в УНУС регламентуються низкою внутрішніх документів, зокрема: Статутом університету, Правилами внутрішнього розпорядку, Колективним договором на 2023-2025 роки, Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності, Кодексом академічної доброчесності, Положенням про студентське самоврядування та іншими нормативними актами. Всі учасники освітнього процесу ознайомлені зі своїми правами та обов'язками і дотримуються їх у рамках реалізації освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Відділ моніторингу якості освіти УНУС публікує проєкти освітніх програм у відкритому доступі для отримання пропозицій, рекомендацій та відгуків. Результати обговорення проєктів ОП не оприлюднюються на сайті університету, проте наявні у протоколах кафедри.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

УНУС забезпечує відкритий доступ до всіх нормативних документів через вкладку «Публічна інформація». На сайті кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності у відкритому доступі розміщено освітні програми, навчальні плани, робочі програми та вибіркові дисципліни. Для підтримки формування індивідуальної освітньої траєкторії на сайті університету доступний Каталог елективних дисциплін із короткими анотаціями до кожної з них.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувавати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації,

концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

Внести корективи в ОП відповідно до змін у Стандарті ВО по спеціальності 076 для другого (магістерського) рівня. У процесах оновлення ОП залучати всі категорії стейкхолдерів, розробити механізм врахування, аналізу та оприлюднення рекомендацій стейкхолдерів

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Забезпечити відповідність Стандарту ВО через оновлення змісту ОП за розділами: опис предметної області, передумови вступу, структурно-логічна схема. Згідно з структурно-логічною схемою внести корективи у РП у розділ місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів. Сформувані чітку структурно-логічну схему взаємозв'язку ОК для ОП. Оновити ОК для забезпечення кращого врахування специфіки назви ОП, формування СК6 та забезпечення ПРН12. Доопрацювати та внести зміни у МВ з проходження практики, у тому числі переглянувши програму практики, відповідно до нормативної бази УНУС та загальних вимог щодо практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня ВО та дипломного проєктування.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Активізувати зусилля щодо залучення здобувачів до міжнародної академічної мобільності. Розробити механізм заохочення участі здобувачів у заходах неформальної освіти, в тому числі відобразити це у силабусах та РПНД

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Розробити механізми підвищення результативності наукової діяльності здобувачів

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Продовжити розвиток політики та процедур академічної доброчесності. Унормувати процедури проведення ректорських контрольних робіт згідно Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та ВО п.2.3.1.3 або внести зміни до Положення відповідно до процедури.

Критерій 6. Людські ресурси

Продовжити реалізацію програм залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу та розвиток викладацької майстерності викладачів. Провести аудит функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти та розробити механізм швидкого реагування на недоліки в ОП та забезпечення відповідності Стандартам ВО

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Провести додаткову роз'яснювальну роботу серед здобувачів ОП щодо формальних процедур вирішення конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Посилити залучення роботодавців, випускників та здобувачів до процедур забезпечення якості та удосконалення ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Під час затвердження ОП передбачити на сайті УНУС висвітлення результатів обговорення проєктів ОП та публікацію таблиці за результатами обговорення.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 07.1 ID 60573.pdf</i>	gP4bOS6cnUEtYEqhtop/mdVJvgEy7XqbkKCSwKzEYKg=

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ШАЛІМОВА НАТАЛІЯ СТАНІСЛАВІВНА